

«Қазақмыс» корпорациясының политехникалық колледжі» ЖМ

**«Қазақмыс» корпорациясының политехникалық колледжі» ЖМ
оқу процесінде жасанды интеллект (ЖИ) технологиясын қолдану
ЕРЕЖЕСІ**

Педагогикалық кеңес отырысында
қарастырылды және мақұлданды
№ 111 хаттама « 26 » қараша 2025 ж.

Балқаш қ. 2025 ж.

**«Қазақмыс» корпорациясының политехникалық колледжі» ЖМ
оқу процесінде жасанды интеллект (ЖИ) технологиясын қолдану
ЕРЕЖЕСІ**

1. Жалпы ережесі

1.1. Осы Ереже жасанды интеллект (бұдан әрі – ЖИ) технологияларын «Қазақмыс корпорациясының политехникалық колледжі» ЖМ білім алушылары мен педагог қызметкерлері тарапынан ЖИ колледждің дербес деректерін, қызметтік ақпаратын, статистикасын немесе өзге де ішкі құжаттамасын өңдеу үшін қолданылмай, тек оқу процесінде пайдаланудың мақсаттарын, қағидаларын және параметрлерін айқындайды. Үкімет қаулысы және 2024–2027 жылдарға арналған ЖИ дамыту Тұжырымдамасы ЖИ интеграциясының стратегиялық бағыттарын, сондай-ақ этика мен қауіпсіздік талаптарын көрсетеді.

1.2. Ереже келесідей заңнамаларға сәйкес әзіргенген:

- Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы (өзгерістер мен толықтырулармен);
- ҚР «Дербес деректер және оларды қорғау туралы»
- Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты (МЖБС ТжКБ/ОБ);
- ТжКБ білім беру бағдарламасы реттейтін білім беру ұйымдарының қызметін ұйымдастырудың типтік ережесі;
- Қазақстан Республикасының «Бала құқығы туралы» Кодексі (білім алушылардың деректерін қорғау бөлігінде);
- Колледждің ішкі жергілікті актілерімен.

1.3. ЖИ қолдану білім беру сапасын арттыруды, білім алушылардың цифрлық сауаттылығын дамытуды және педагогтарды оқу-әдістемелік жұмысында қолдауды қамтамасыз етеді.

2. ЖИ оқу процесінде қолдану мақсаты

ЖИ қолданылады:

- Білім алушының оқу қызметін қолдауда (материалды түсіндіру, сабаққа дайындалу, анықтамалық ақпараттарды іздеу);
- өзіндік және жобалау жұмыстарын жетілдіруде;
- педагогтардың оқу материалдарын дайындауда тиімділігін арттыруда;
- білім алушылардың зерттеушілік және шығармашылық белсенділігін дамытуда;
- заманауи индустрияда сұранысқа ие кәсіби цифрлық дағдыларды қалыптастыруда.

3. ЖИ қолданудағы рұқсат етілетін нысандар

3.1. Білім алушылар үшін (1 қосымша)

Білім алушы ЖИ қолдануға құқылы:

- ақпараттық анықтамалар мен қосымша түсініктемелерді іздеу үшін;
- жобалардың, презентациялардың, эсселердің алғашқы нұсқаларын дайындау кезінде;
- идеялар, жоспарлар, гипотезалар, құрылымдарды генерациялау үшін;
- егер бұл академиялық этиканы бұзбаса, визуалдау құралы ретінде (графиктер, сызбалар);
- тілдік қолдау мақсатында (мәтінді редакциялау, тұжырымдарды жеңілдету).

3.2. Педагогтар үшін (2 қосымша)

Педагогтар ЖИ қолдануға құқылы:

- оқу-әдістемелік материалдарын алғашқы нұсқасын әзірлеу үшін;
- демонстрациялық мысалдар, кейстер, таппсырмаларды құрастыру үшін;
- контентті білім алушылардың әртүрлі деңгейіне бейімдеу үшін;
- құрылымын және тұжырымдардың сапасын тексеру үшін (мазмұнын емес);
- сабаққа интерактивті элементтерді дайындау үшін.

4. ЖИ қолдануда тыйым салынған формалар

ЖИ қолдануға рұқсат етілмейді, егер ол:

- бақылау, емтихан, аралық аттестаттау жұмыстарын өзіндік орындауды алмастырса;
- білім алушының жеке үлесін жоба қызметіне алмастырса;
- академиялық адалдық қағидаларын бұзуға әкелсе;
- колледждің білім алушыларының, педагогтарының немесе қызметкерлерінің дербес деректерін енгізуді немесе өңдеуді қамтыса;
- колледждің талдау, мониторинг, бағалау немесе іс жүргізу процестерін автоматтандыруға бағытталса (колледждің мұндай міндеттерде ЖИ қолданбау ұстанымына сәйкес);
- Зиянды, қорлайтын немесе қауіпті контенттің пайда болуына ықпал етсе.

5. ЖИ қауіпсіз және этикалық қолдану қағидаттары

5.1. Академиялық адалдық қағидаты

Әрбір жұмыста білім алушының жеке үлесі сақтауы тиіс. ЖИ қолдану ашық түрде көрсетілуі қажет (мысалы: «Дайындау барысында ... үшін ЖИ сервисі қолданылды» деген ескертумен).

5.2. Саналы түрде қолдану қағидаты

Білім алушы да, педагог та ЖИ нәтижелерін сыни тұрғыда бағалап, жауаптарды шындық ретінде қабылдамай, фактілерді сенімді дереккөздермен салыстыруы тиіс.

5.3. Қауіпсіздік қағидаты

ЖИ жүйелеріне төмендегі мәліметтерді енгізуге тыйым салынады:

- дербес деректерді;
- колледждің ішкі қызметтік ақпараттарын;
- нақты білім алушының үлгеріміне қатысты мәліметтерді;
- қолжетімділігі шектеулі құжаттарды;

5.4. Авторлық құқықты сақтау қағидаты:

ЖИ қолдану Қазақстан Республикасының «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы» Заңының талаптарын ескере отырып жүзеге асырылуы тиіс.

6. Оқу процесінде ЖИ пайдалануды ұйымдастыру

6.1. Педагог белгілі бір тапсырманы орындау кезінде ЖИ қолдануға рұқсат етілуін анықтайды және бұл тапсырманы орындау шарттарында көрсетіледі.

6.2. Бақылаулық, емтихандық жұмыстарды және қорытынды аттестаттауды өткізуде ЖИ қолдануға қатаң тыйым салынады.

6.3. Жобаларды, эссе, шығармашылық тапсырмаларды орындау барысында ЖИ ішінара қолдануға рұқсат етіледі, бірақ қандай бөліктердің өздігінен орындалғаны міндетті түрде көрсетілуі тиіс.

6.4. Педагогтар ЖИ қауіпсіз және этикалық қолдану бойынша нұсқаулықтан өтеді.

7. Жауапкершілік

7.1. Осы Ереженің бұзылуы академиялық адалдықты бұзу ретінде қарастырылады және колледждің жергілікті актілеріне сәйкес тәртіптік шараларға әкеп соғады.

7.2. Педагогикалық жауапкершілік студенттерді ЖИ қолдану ережелері туралы дұрыс ақпараттандыруды және академиялық этиканың сақталуын бақылауды қарастырады.

8. Қорытынды ережелер

8.1. Осы Ереже колледж директоры бекіткеннен кейін күшіне енеді.

8.2. Ереже Қазақстан Республикасының заңнамасындағы өзгерістерге немесе ЖИ технологияларының дамуына байланысты жаңартылуы мүмкін.

8.3. Ереже ЖИ жауапты және қауіпсіз пайдалану мәдениетін қалыптастыруға, білім алушылардың кәсіби құзыреттерін дамытуға және педагогтардың заманауи білім беру әдістерін жүзеге асыруда қолдануға бағытталған.

**Оқу процесінде ЖИ пайдалану бойынша
студенттерге арналған
Нұсқаулық**

- 1. ЖИ қолдану – бұл өз ойын алмастыру емес, қолдау құралы.**
ЖИ идеялар, түсіндірмелер, мысалдар үшін қолдануға болады, бірақ жұмысты қорытындылауда сіздің жеке үлесіңіз сақталуы тиіс.
- 2. Академиялық адалдықты қатаң сақтаңыз.**
Егер сіз ЖИ қолданған болсаңыз, бұл жайлы жұмыс соңында көрсетіңіз (мысалы: «Жоспарды құру үшін ЖИ жүйесі қолданылды»).
- 3. Бақылау жұмыстарында, емтихандарда, сынақтарда ЖИ қолданбаңыз.**
Бұл колледж ережесін бұзған болып саналады.
- 4. Өзіңнің, оқытушылардың, бір топтағылардың дербес деректерін ЖИ жібермеңіз.**
Тек құпия ақпаратсыз оқу материалдарын және мәтіндерді қолдануға рұқсат етіледі.
- 5. ЖИ жауабын абсолютті шындық ретінде қабылдамаңыз.**
Оқулықтардағы, МЖБС, ұсынылған дереккөздердегі фактілерді тексеріңіз.
- 6. ЖИ дұрыс қолданыңыз.**
Егер сіз ЖИ «сіз үшін жұмыс істейтінін» сезінсеңіз, онда сіз дұрыс істемегеніңіз.
- 7. Есте сақтаңыз:**
ЖИ – күш-жігерден қашудың тәсілі емес, ол даму құралы.

**Педагогтарға арналған ЖИ қауіпсіз және дұрыс пайдалану
туралы жаднама**

- 1. ЖИ тек оқу мақсатында қолданылады:**
Құжаттар, білім алушылардың деректері немесе ішкі ақпарат үшін ЖИ қолданбаңыз.
- 2. Студенттерге ЖИ қай жерде қолдануға рұқсат етілгенін қадағалаңыз.**
Тапсырмаларда міндетті түрде «ЖИ қолдануға рұқсат етілген/рұқсат етілмеген» білгілерді көрсетіңіз.
- 3. МЖБС стандарттарын және академиялық адалдық қағидаларын ескеріңіз.**
ЖИ қолдану білім беру процесінің сапасын төмендетпеуі тиіс.
- 4. ЖИ нәтижесінің пәннің нақты мазмұнына сәйкес келетінін тексеріңіз.**
- 5. Педагогикалық еңбекті автоматтандырылған мәтінмен алмастырмаңыз.**
ЖИ – бұл алғашқы нұсқаға, идеяға, визуализацияға арналған құрал.
- 6. Студенттерге ЖИ қолдану шекарасын түсіндіріңіз.**
Сыни ойлау және цифрлық қауіпсіздік мәдениетін қалыптастырыңыз.
- 7. Мәліметтердің қауіпсіздігін сақтаңыз.**
ЖИ топ тізімін, ведомосттерді, қызметтік ақпараттарды, есептерді жүктемеңіз.
- 8. ЖИ қолдану арқылы құрылған оқу материалдарының сапасын бақылаңыз.**

ЧУ «Политехнический колледж корпорации «Казахмыс»

ПРАВИЛА
использования технологий искусственного интеллекта (ИИ)
в учебном процессе ЧУ «Политехнический колледж корпорации Казахмыс»

Рассмотрен и одобрен на заседании педагогического совета
Протокол № 111 « 26 » ноября 2025г.

г. Балхаш 2025г.

ПРАВИЛА
использования технологий искусственного интеллекта (ИИ)
в учебном процессе ЧУ «Политехнический колледж корпорации Казахмыс»

1. Общие положения

1.1. Настоящие Правила определяют цели, принципы и параметры применения технологий искусственного интеллекта (далее – ИИ) обучающимися и педагогическими работниками ЧУ «Политехнический колледж корпорации Казахмыс» исключительно в учебном процессе, без использования ИИ для обработки персональных данных, служебной информации, статистики или иной внутренней документации колледжа. Постановление Правительства и Концепция развития ИИ 2024–2027 — задаёт стратегические направления интеграции ИИ и требования по этике и безопасности.

1.2. Правила разработаны в соответствии с:

- Законом Республики Казахстан «Об образовании» (с изменениями и дополнениями);
- Закон РК «О персональных данных и их защите»
- Государственными общеобязательными стандартами технического и профессионального, послесреднего образования (ГОСО ТиПО/ПО);
- Типовыми правилами деятельности организаций образования, реализующих образовательные программы ТиПО;
- Кодексом Республики Казахстан «О правах ребенка» (в части защиты данных обучающихся);
- Внутренними локальными актами колледжа.

1.3. Применение ИИ должно обеспечивать повышение качества образования, развитие цифровой грамотности обучающихся и поддержку педагогов в учебно-методической работе.

2. Цели использования ИИ в учебном процессе

ИИ используется исключительно для:

- поддержки учебной деятельности обучающихся (разъяснение материала, подготовка к занятиям, поиск справочной информации);
- совершенствования самостоятельной и проектной работы;
- повышения эффективности подготовки учебных материалов педагогами;
- развития исследовательской и творческой активности обучающихся;
- формирования профессиональных цифровых навыков, востребованных в современной индустрии.

3. Допустимые форматы использования ИИ

3.1. Для обучающихся (приложение 1)

Обучающиеся вправе использовать ИИ:

- для поиска справочной информации и дополнительных объяснений;
- при подготовке черновиков проектов, презентаций, эссе;
- для генерации идей, планов, гипотез, структур;
- в качестве инструмента визуализации (графики, схемы), если это не нарушает академическую этику;
- для языковой поддержки (редактирование текста, упрощение формулировок).

3.2. Для педагогов (приложение 2)

Педагоги могут применять ИИ:

- для разработки черновых версий учебно-методических материалов;
- для создания демонстрационных примеров, кейсов, заданий;
- для адаптации контента к разным уровням обучающихся;
- для проверки структуры и качества формулировок (не содержания);
- для подготовки интерактивных элементов занятий.

4. Запрещённые формы использования ИИ

Использование ИИ не допускается, если оно:

- заменяет самостоятельное выполнение контрольных, экзаменационных, промежуточных аттестационных работ;
- подменяет личный вклад обучающегося в проектную деятельность;
- приводит к нарушению академической честности;
- включает обработку или ввод персональных данных обучающихся, педагогов или сотрудников колледжа;
- направлено на автоматизацию аналитики, мониторинга, оценивания или делопроизводства колледжа (в соответствии с позицией колледжа о неиспользовании ИИ для подобных задач);
- способствует созданию вредоносного, оскорбительного, опасного контента.

5. Принципы безопасного и этичного использования ИИ

5.1. Принцип академической честности

Каждая работа должна сохранять личный вклад обучающегося. Использование ИИ должно быть открыто указано (например, фразой: «При подготовке использованы ИИ-сервисы для...»).

5.2. Принцип осознанного применения

Обучающийся и педагог обязаны критически оценивать результаты ИИ, не воспринимать ответы как абсолютную истину, сверять факты с проверенными источниками.

5.3. Принцип безопасности

Запрещается вводить в ИИ любые:

- персональные данные,
- внутреннюю служебную информацию колледжа,
- данные успеваемости конкретных обучающихся,
- документы с ограниченным доступом.

5.4. Принцип уважения авторского права

Использование ИИ должно учитывать требования Закона РК «Об авторском праве и смежных правах».

6. Организация использования ИИ в учебном процессе

6.1. Педагог определяет, допустимо ли использование ИИ при выполнении конкретного задания, и указывает это в условиях задания.

6.2. При проведении контрольных, экзаменационных работ и итоговой аттестации использование ИИ строго запрещено.

6.3. При выполнении проектов, эссе, творческих заданий допускается частичное использование ИИ, при условии обязательной фиксации, какие части выполнены самостоятельно.

6.4. Педагоги проходят инструктаж по безопасному и этичному применению ИИ.

7. Ответственность

7.1. Нарушение данных Правил рассматривается как нарушение академической честности и влечет меры дисциплинарного воздействия в соответствии с локальными актами колледжа.

7.2. Педагогическая ответственность предусматривает корректное информирование студентов о правилах применения ИИ и контроль соблюдения академической этики.

8. Заключительные положения

8.1. Настоящие Правила вступают в силу после утверждения директором колледжа.

8.2. Правила могут обновляться в связи с изменениями законодательства Республики Казахстан или развитием технологий ИИ.

8.3. Правила направлены на формирование культуры ответственного и безопасного использования ИИ, развитие профессиональных компетенций обучающихся и поддержку педагогов в реализации современных образовательных методов.

Инструкция для студентов по использованию ИИ в учебном процессе

- 1. Использование ИИ — это инструмент поддержки, а не замены собственного мышления.**
ИИ можно применять для идей, объяснений, примеров, но итоговая работа должна сохранять ваш собственный вклад.
- 2. Чётко соблюдайте академическую честность.**
Если вы использовали ИИ, укажите это в конце работы (например: «Использованы ИИ-сервисы для генерации плана»).
- 3. Никогда не применяйте ИИ на контрольных, зачётах, экзаменах.**
Это считается нарушением правил колледжа.
- 4. Не отправляйте ИИ персональные данные — свои, преподавателей, одноклассников.**
Допустимо использовать только учебный материал и текст, не содержащий конфиденциальной информации.
- 5. Не принимайте ответы ИИ как абсолютную истину.**
Проверяйте факты в учебниках, ГОСО, рекомендованных источниках.
- 6. Используйте ИИ разумно.**
Если вы чувствуете, что ИИ «делает работу за вас», — вы делаете это неправильно.
- 7. Помните:**
ИИ — инструмент развития, а не способ избежать усилий.

Памятка для педагогов по безопасному и корректному использованию ИИ

- 1. ИИ применяется только в учебных целях.**
Не используйте ИИ для документов, данных обучающихся или внутренней информации.
- 2. Контролируйте, где студентам разрешено применять ИИ.**
В заданиях всегда указывайте: «Разрешено/запрещено использовать ИИ».
- 3. Учитывайте стандарты ГОСО и принципы академической честности.**
Использование ИИ не должно снижать качество образовательного процесса.
- 4. Проверяйте, что результат ИИ соответствует фактическому содержанию дисциплины.**
- 5. Не подменяйте педагогический труд автоматизированными текстами.**
ИИ — инструмент для черновиков, идей, визуализации.
- 6. Объясняйте студентам границы применения ИИ.**
Формируйте критическое мышление и культуру цифровой безопасности.
- 7. Соблюдайте безопасность данных.**
Не загружайте в ИИ: списки групп, ведомости, служебную информацию, отчёты.
- 8. Отслеживайте качество учебных материалов, созданных с применением ИИ.**

Список источников

1. Закон Республики Казахстан «Об образовании» (с изменениями и дополнениями);
2. Закон РК «О персональных данных и их защите», Закон Республики Казахстан от 21 мая 2013 года N 94-V;
3. Государственный общеобязательный стандарт технического и профессионального образования в редакции приказа Министра просвещения РК от 06.06.2023 № 161;
4. Типовые правила деятельности организаций образования, реализующих образовательные программы ТиПО Приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 30 октября 2018 года № 595;
5. Кодекс Республики Казахстан «О правах ребенка» актом РК от 23.11.2010 № 354-IV (в части защиты данных обучающихся).